O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY-
SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

Ro‘yxatga olindi: № 60920100 - 2024 yil "10" 14		"TASDIQLAYMAN" SamDU rektori: R.I.Xalmuradov 2024 yil "__" ______

KEKSALAR BILAN IJTIMOIY ISH

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	900 000 – Sog’liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot
Ta’lim sohasi:	920 000 - Ijtimoiy ta’minot
Ta’lim yo‘nalishi:	60920100 – Ijtimoiy ish;

Fan/modul kodi KII1706		O'quv yili 2027-2028	Semestr 7	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili- O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4 soat	
1.	Fan nomi	Auditoria mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami:
	Keksalar bilan ijtimoiy ish	78		102	180

II Fanning maqsadi (FM)	
2	Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga Keksalar bilan ijtimoiy ish (Gerontologiya) fani o'rganayotgan masalalar doirasini har tomonlama ochib berish, fanning asosiy tadqiqot yo'nalishlari, zamonaviy jamiyatda sodir bo'layotgan siyosiy jarayonlar to'g'risida yahlit bilim berishdir. Fanning vazifasi - gerontologik ta'limotlar, nazariyalar va qarashlarni o'rganish asosida gerontologic bilimlarning mustahkam bazasini shakllantirish, gerontologik fanlarning asosiy tushunchalari mazmunini ochib berish, gerontologiya sohasida mustaqil bilim asoslarini yaratish, keksalar hodisalarini o'rganish usullarini tahlil qilishda nazariy yondashuvlarga ko'nikma va malakalarni shakllantirish, boshqaruv qarorlarini qabul qilish, jamiyat siyosiy hayotining rivojlanish tendensiyalarini, aniq yo'nalishlarda amalga oshirilayotgan davlat siyosatining keksalik jarayonini anglash ko'nikmalarini shakllantirish.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	
II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
VII-semestr. (38)	
M1	**Keksalar bilan ijtimoiy ish fanining predmeti, maqsad va vazifalari.** Gerontologiyaga kirish fanining ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Gerontologiya to'g'risidagi fanlar, uning o'ziga xos xususiyatlari. Gerontologiya nazariyasi, siyosiy institutlar va jarayonlar. Gerontologiyaga kirish fanini o'rganishning ahamiyati.
M2	**Keksalar bilan ijtimoiy ish fanining predmeti, maqsad va vazifalari.** Gerontologiyaga kirish fanining ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Gerontologiya to'g'risidagi fanlar, uning o'ziga xos xususiyatlari. Gerontologiya nazariyasi, siyosiy institutlar va jarayonlar. Gerontologiyaga kirish fanini o'rganishning ahamiyati.

M3	**Jamiyatdagi keksalar va qariyalar.** Gerontologiya tushunchasi ma'no-mazmuni, turli xil talqinlari. Gerontologiyaning jamiyat hayoti sohalari bilan aloqadorligi va unga ta'siri. Gerontologiyaning asosiy shakllari va jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni.
M4	**Jamiyatdagi keksalar va qariyalar.** Gerontologiya tushunchasi ma'no-mazmuni, turli xil talqinlari. Gerontologiyaning jamiyat hayoti sohalari bilan aloqadorligi va unga ta'siri. Gerontologiyaning asosiy shakllari va jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni.
M5	**Ijtimoiy(sotsial) gerontologiya: keksalar va hayot davomiyligi bosqichlari.** Gerontologiya haqida ilk qarashlarning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston va Rimdagi gerontologiya haqidagi fikrlar. G'arb Uyg'onish davri mutafakkirlari N. Makiavelli, J. Lokk, E. Berk, Sh. Monteske, J.J. Russo, T. Jefferson, A. Gamilton, T. Medison, I. Kant, G.V. Gegelning ta'limotlari. Hozirgi davrdagi gerontologiya haqidagi nazariyalar va konsepsiyalar.
M6	**Siyosiy gerontologiya: aholining qarishi va siyosat.** Gerontologiya haqida ilk qarashlar. Qadimgi Sharq, G'arb ta'limotlari. Zamonaviy gerontologiya: nazariyalar va konsepsiyalar.
M7	**Siyosiy gerontologiya: aholining qarishi va siyosat.** Gerontologiya haqida ilk qarashlar. Qadimgi Sharq, G'arb ta'limotlari. Zamonaviy gerontologiya: nazariyalar va konsepsiyalar.
M8	**Keksalik va psixologik muammolar.** Gerontologiya va yosh psixologiyasi. Umumiy psixologiya vositalari. keksalar ruhiyati va fe'li xususiyatlari. Keksayish tufayli paydo bo'ladigan ruhiy xususiyat va o'zgarishlar. Gerontopsixologiya fan sohasi. XX asrning ikkinchi yarmi. Keksalar sonining ko'payishi.Turmush sharoiti masalalari.
M9	**Keksalik va psixologik muammolar.** Gerontologiya va yosh psixologiyasi. Umumiy psixologiya vositalari. keksalar ruhiyati va fe'li xususiyatlari. Keksayish tufayli paydo bo'ladigan ruhiy xususiyat va o'zgarishlar. Gerontopsixologiya fan sohasi. XX asrning ikkinchi yarmi. Keksalar sonining ko'payishi.Turmush sharoiti masalalari.
M10	**Qariyalar va ularning oilasi.** Qariyalar hayoti. O'zbekistonda qariyalarning 90 foizi farzandlari bilan yashaydi. O'zbekiston Respublikasida ayollar uchun 54 yosh, erkaklar uchun 60 yosh nafaqa yoshi etib belgilangan. Ayollar uchun talab qilinadigan ish staji davomiyligi 20 yil, erkaklar uchun esa 25 yil. Pensiyaga chiqqanlar mehnat faoliyatini davom ettirishlari mumkin.
M11	**Qariyalar va ularning oilasi.** Qariyalar hayoti. O'zbekistonda qariyalarning 90 foizi farzandlari bilan yashaydi. O'zbekiston Respublikasida ayollar uchun 54 yosh, erkaklar uchun 60 yosh nafaqa yoshi etib belgilangan. Ayollar uchun talab qilinadigan ish staji davomiyligi 20 yil, erkaklar uchun esa 25 yil. Pensiyaga chiqqanlar mehnat faoliyatini davom ettirishlari mumkin.
M12	**Stress va umidsizlik(frustratsiya).** Keksa va qariyalarda ijtimoiy-psixologik o'zgarishlarning o'ziga xosligi.Stress. Umidsizlik (frustratsiya). Bu tamoyilar o'tgan asrning 60-yillarida mashhur gerontolog olim Bernard Streler (Bernard Strehler, 1925–2001) tomonidan ilmiy muomalaga kiritilgan.
M13	**Stress va umidsizlik(frustratsiya).** Keksa va qariyalarda ijtimoiy-psixologik o'zgarishlarning o'ziga xosligi.Stress. Umidsizlik (frustratsiya). Bu tamoyilar

	o‘tgan asrning 60-yillarida mashhur gerontolog olim Bernard Streler (Bernard Strehler, 1925–2001) tomonidan ilmiy muomalaga kiritilgan.
M14	**Qariya va keksa yoshdagilarda somatik kasalliklar.** Keksalar sog‘ligini saqlash va psixosomatik ijtimoiy xizmat. Sog‘liqni saqlash tizimini moliyalashtirish amaliyoti va rivojlanish tendensiyalari. Sog‘liqni saqlash tizimini isloh etish milliy dasturlari, amalga oshirish bosqichlari va ustuvor yo‘nalishlari. Ijtimoiy ish kasbi sohasida ishlovchilarning tibbiy xizmat ko‘rsatishdagi o‘rni va vazifalari.
M15	**Yoshi ulug‘ qariyalarning umrini uzaytirishda ijtimoiy xizmat sohasining vazifalari.** Insonning qarishi va umrni uzaytirish mexanizmlari. Yoshi ulug‘ qariyalarga hamshiralik parvarishining maqsad va vazifalari. O'zbekiston jamiyatining tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari.
M16	**Zamonaviy jamiyatda qariyalarga yordam ko‘rsatish muammolarining umumiy holati.** Aholining keksayish muammosi. Birlashgan Millatlar Tashkilotining keksa kishilarga munosabat tamoyillari. Keksalar sonining oshishini paydo qiladigan muammolar.
M17	**Keksalar va qariyalarga ijtimoiy-tibbiy yordam berish va ularni zamonaviy axloq qoidalariga mos himoyalash muammolari.** Keksa va qariyalarda psixologik o‘zgarishlarning o‘ziga xosligi. Keksalik degan kasallikni davolash mumkinmi? Qon quyish yoki qon almashtirish keksalikning oldini oladimi? O‘limni qanday davolash mumkin? O‘zbekistonda siyosiy elita va yetakchilik, uning ijtimoiy samaradorligini oshirish yo‘llari.
M18	**Qariyalarni tibbiy-ijtimoiy himoyalashning shakllari.** Gerontologiya markazlari. Geriatriya markazlari. Geroprofilaktika markazlari. Hokimiyat resurslarini safarbar etish. Siyosiy jarayonda konvensial va nokonvensial ishtirok etish. Siyosiy va boshqaruv qarorlarini qabul qilish.
M19	**Qariyalar bilan tibbiy-ijtimoiy ishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.** Yolg‘iz keksalar va nogironlarni ijtimoiy himoya qilish borasida xorijiy mamlakatlar tajribasi. Xorijiy mamlakatlar tajribasining O‘zbekiston sharoitida qo‘llanilishi imkoniyatlari. Jarayon tushunchasi. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.
III. Mashg’ulotlar shakli: Seminar mashg’uloti 1-semestr. Siyosatshunoslikka kirish I.(40)	
S1	Keksalar bilan ijtimoiy ish fanining predmeti, maqsad va vazifalari
S2	Keksalar bilan ijtimoiy ish fanining predmeti, maqsad va vazifalari
S3	Jamiyatdagi keksalar va qariyalar
S4	Jamiyatdagi keksalar va qariyalar
S5	Ijtimoiy gerontologiya: keksalar va hayot davomiyligi
S6	Siyosiy gerontologiya: aholining qarishi va siyosat
S7	Siyosiy gerontologiya: aholining qarishi va siyosat
S8	Keksalik va psixologik muammolar
S9	Keksalik va psixologik muammolar
S10	Qariyalar va ularning oilasi
S11	Qariyalar va ularning oilasi
S12	Qariya va keksa yoshdagilarda somatik kasalliklar
S13	Qariya va keksa yoshdagilarda somatik kasalliklar

S14	Yoshi ulug' qariyalarning umrini uzaytirishda ijtimoiy xizmat sohasining vazifalari.
S15	Zamonaviy jamiyatda qariyalarga yordam ko'rsatish muammolarining umumiy holati
S16	Keksalar va qariyalarga ijtimoiy-tibbiy yordam berish va ularni zamonaviy axloq qoidalariga mos himoyalash muammolari
S17	Qariyalarni tibbiy-ijtimoiy himoyalashning shakllari
S18	Qariyalarni tibbiy-ijtimoiy himoyalashning shakllari
S19	Qariyalar bilan tibbiy-ijtimoiy ishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.
S20	Qariyalar bilan tibbiy-ijtimoiy ishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.

Mustaqil ta'limni bajarish bo'yicha talablar:
"Keksalar bilan ijtimoiy ish" fani bo'yicha mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular va mustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mavzu nomi
1.	Gerontologiyaning nazariyalari va metodlari
2.	Keksalikning sotsiologik tahlili
3.	Sotsial gerontologiya: keksalar va boshqalar
4.	Gerontopsixologiya: keksalik ruhiyati va uning inson miyasida namoyon bo'lishi
5.	Gerontologiyada streotiplar.
6.	Biogerontologiya va salomatlik
7.	Gerontologiyaning nazariyalari
8.	Keksalik va jismoniy o'zgarishlar
9.	Gender va keksalik: yoshga oid stratifikatsiya
10	Sotsial gerontologiya va sotsial institutlar:nafaqaga chiqishni o'rganish va keksalik
11	Yoshga oid krizis va keksalarga qaratilgan siyosat
12	Gerontologik tadqiqotlar: Ilmiy va biotibbiy tadqiqotlar
13	Keksalikning maxsus muammolari
14	Siyosiy gerontologiya: aholining qarishi va siyosat
15	Madaniy gerontologiya: keksalar qadri
16	Gero-texnologiya: elektron muhitda keksalik
17	Iqtisodiy gerontologiya: keksa iste`molchilar va keksalar ishchilar
18	Gerontologiyaning metodlari
19	Zamonaviy gerontologiya konsepsiyalari
20	Zamonaviy gerontologiyada siyosiy tizimlar va siyosat
21	Gerontologik nazariyalarning rivojlanishi: klassik nazariyalardan zamonaviy nazariyalarga qarab shakllanish yo'li
22	Qarish – ontogenetik rivojlanish jarayoni sifatida
23	Keksalik sotsiologiyasi
24	Keksalik muommolarining o'rganishning tarixiy rivojlanishi
25	Turli davlatlarda keksalik holati
26	Keksalarga xos bo'lgan xususiyatlar
27	Gerontopsixologiya – keksalikning inson miyasiga va shaxsiyatiga ta'siri;

28	Gerontopsixologik nazariyalar va yondashuvlar
29	Gerontologiyada makro va mikro istiqbollar
30	Keksalikning effektlari
31	Biogerontologiyaning markaziy nazariyalari va konsepsiyalari;
32	Biogerontologiya tushunchasi;
33	Gerontologiyaning fiziosotsial nazariyalari
34	Nerv sistemasidagi fiziologik o‘zgarishlar
35	Gerontologiyada yosh bo‘yicha klassifikatsiya qilish usullari
36	Keksalarning yosh kategoriyalari
37	Keksayish va sotsial o‘zgarish
38	Oila sotsial institutida keksayish natijasida sotsial strukturaning o‘zgarishi
39	Ijtimoiy gerontologiyada zo‘riqish bo‘yicha nazariyalar va qarashlar
40	Keksalarda hissiy kuyish
41	Gerontologiyada - ilmiy tadqiqotlar, biotibbiy tadqiqotlar, tasviriy tadqiqotlar
42	Gerontologiyada - sifatiy tadqiqotlar, keys- nazorat tadqiqotlari, uzoq muddatli tadqiqotlar, aralash tadqiqotlar
43	Keksalar xayotiga globalizatsiya ta’siri
44	Rivojlangan mamlakatlarda yolg‘izlik muommosi
45	Keksalar va saylov
46	Siyosiy gerontologiyaning zamonaviy nazariyalari va konsepsiyalari
47	Madaniy gerontologiya tushunchasi
48	Madaniyatning keksalar hayoti va sotsial rollariga ta’siri
49	Gero-texnologiya tushunchasi
50	Gero-texnologiyaning markaziy nazariyalari va konsepsiyalari
51	Ekonomik gerontologiya tushunchasi va zamonaviy holati
52	Keksa ishchilar va jamg‘armalar.
53	Gerontologiyada - ilmiy tadqiqotlar
54	Gerontologiyada - biotibbiy tadqiqotlar
55	Gerontologiyada - tasviriy tadqiqotlar

“Keksalar bilan ijtimoiy ish” fani bo‘yicha mustaqil ta’lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko‘nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to‘g‘risida talabalar qay tarzda o‘zlashtirish, bilim ko‘nikmasiga ega bo‘lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: - **“Keksalar bilan ijtimoiy ish”** fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko‘lami, davrning o‘z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;*** - Talaba **“Keksalar bilan ijtimoiy ish”**, fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo‘lishi, o‘rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to‘g‘ri talqin qilish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.***

	- Talaba o‘zlashtirayotgan fan bo‘yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to‘plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo‘llash *malakalariga ega bo‘lishi kerak*.
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • munozara, • o‘z-o‘zini nazorat. • "Aqliy hujum", • "Muammo"; • Krossvord • Annogrammalar Ko‘chma dars mashg‘ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
	Asosiy adabiyotlar
A1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – T.: "O‘zbekiston", 2021. – 464 b.
A2.	Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси//Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 29.10.2022 й., 02/22/798/0972-сон) https://lex.uz/uz/docs/6257288
A3.	Abduraxmonov Q.X., Abduraxmonov X.X. Demografiya. – T.: «Noshir», 2011.
	Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar
Q1.	Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T.: O'zbekiston. 2017. -486 b.
Q2.	Miziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. -T.: O'zbekiston, 2017 -592b.
Q3.	Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. -T.: O'zbekiston, 2018. -508 b.
Q4.	Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning, ishi ham ulug, hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild. -T.: O'zbekiston, 2019. -400 b.
Q5.	Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild. -T.: O‘zbekiston, 2020. -456 b.
Q6.	Temur tuzuklari. -T.: Yoshlar nashriyot uyi, 2018. -184 b.
Q7	Социальная геронтология. Учебное пособие. Под общей редакцией Р.С.Яцемирской. – М.: 1996. – 276 с.
Q8	Parsons S. Introduction to Political Science. Textbook. Pearson. USA, 2017. 528 p.
Q9	Хрисанфова Е.Н. Основы геронтологии(Антропологичеескиe аспекты): Учеб. Для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Гуманит. изд. цент ВЛАДОС, 1999. – 160 с.

Q10.	Yusupov R.K. Социальная Защита Лиц Пожилого Возраста В Новом Узбекистане. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL AND APPLIED SCIENCES Volume: 02 Issue: 11 | Nov 2021 ISSN: 2660-5317 Received /30th Oct 2021, Accepted 4 th Nov 2021, Online 18h Nov 2021
	Axborot manbalari:
A1	www.prezident.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti
A2	www.uza.uz – O'zbekiston Milliy axborot agentligi
A3	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portal
A4	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
A5	http:/isrs.uz/ - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik va mintaqalararo tadqiqotlar instituti
A6	https://qomus.info - Onlayn ilmiy ensiklopediya
A7	www.ziyouz.uz - Fan va ta'lim portali.
5.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O 'quv uslubiy Kengashining 2024 yil "24" 08 dagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
6.	**Fan/modul uchun mas'ul: Yusupov** R.K. – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, "Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi dotsenti
7.	**Taqrizchilar:** Bozorov M.J. - Samarqand Samarqand davlat chet tillar instituti, gumanitar fanlar va axborot texnologiyalar kafedrasi professor vazifasini bajaruvchi (tashqi). M.B. Sherov – Sharof Rashidov nomidagi SamDU Sotsiologiya va ijtimoiy ish kafedrasi dotsenti.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – M. Normamatova ____________

Sotsiologiya va ijtimoiy ish kafedrasi mudiri **dots. I.Negmatov**

Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, dekani **prof. A. Aymatov**

SamDU o'quv ishlari bo'yicha prorektor **prof. A. Soleev**

Sharof Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti
"Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasida
"Keksalar bilan ijtimoiy ish" fani bo'yicha tayyorlangan dasturga

Taqriz

«Keksalar bilan ijtimoiy ish» fanining predmeti umumiy nazariy-amaliy masalalarni o'rganish bilan bir qatorda talabalarda ijtimoiy moslashuv tushunchasining mazmuni, uning asosiy turlari xakida to'liq tasavvurni shakllantirish, Ijtimoiy moslashuv markazlarida ijtimoiy ishni tadkik qilib borish bo'yicha konkret amaliy ko'nikmalar xosil etishni maksad qilib qo'yadi. Ijtimoiy institutlar bugungi kunda jadal rivojlanish bosqichida turibdi.

Mazkur fanning turli muammolari faylasuflar, sotsiologlar, psixologlar, politologlar, iktisodchilar va keng jamoatchilik tomonidan atroflicha o'rganila boshladi. Bunday qiziqish mustaqillikni mustaxkamlashning xozirgi bosqichida turli ijtimoiy-siyosiy masalalarni yangicha baholash yuzasidan «Keksalar bilan ijtimoiy ish» fani imkoniyatlariga bo'lgan ijtimoiy ehtiyojlarning keskin ortishi bilan izohlanadi.

O'quv fanining maqsadi «Keksalar bilan ijtimoiy ish»ning o'zida ma'ruza va seminar mashg'ulotlarning turli shakllarini mujassamlashtiradi. « Keksalar bilan ijtimoiy ish » fanining maqsadi ijtimoiy jarayonlariga ta'sir imkoniyatlari vositalari, tuzilishi, qo'llanish ko'lami va ularni muayyan sharoitlarga mos holda tanlash usullari bo'yicha bakalavr ta'lim yo'nalishiga mos bilimlar darajasi bilan ta'minlashdir. «Keksalar bilan ijtimoiy ish» fani sohasi bakalavr talabalarda ijtimoiy ish asoslari, uning tushunchasi, paydo bo'lish tarixi va metodlari, qonuniyatlari hamda asosiy tamoyillarini rivojlanishi haqidagi zarur ma'lumotlar bilan boyitadi.

Fan dasturida «Keksalar bilan ijtimoiy ish»ning keksa insonlar bilan jamoatchilik fikrini o'rganishning ijtimoiy ahamiyati, qariyalarning dolzarb masalalari, fan predmeti tahlilining boshqa ijtimoiy fanlar bilan aloqadorligi, hozirgi kun sotsiologiyasining nazariya va amaliyotning umumiy tasnifi, shuningdek, jktksalar bilan ishlash fikrini paydo bo'lishi, shakllanish va rivojlanishining tarixiy bochqichlari, hozirgi kundagi ilmiy-metodologik asoslari har tomonlama yoritib berilgan.

Samarqand davlat chet tillar instituti,
gumanitar fanlar va axborot texnologiyalar
kafedrasi professor vazifasini bajaruvchi: **dotsent Bozorov M.J.**

Sharof Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti
"Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasida
"Keksalar bilan ijtimoiy ish" fani bo'yicha tayyorlangan dasturga

Taqriz

Keksalar bilan ijtimoiy ish fani inson o'z hayotida keksaygan davridanoq boshqa insonlar bilan turli ijtimoiy munosabatlarga kirishadi. Qari inson hayoti boshqalar bilan bo 'ladigan turli munosabatlardan iborat bo 'lgan jarayondir. Ana shu munosabatlar esa har doim ham bir tekis, silliq va tinch davom etavermaydi. Qariyalar hayotning bir tekis davom etishini turli qiyinchiliklar buzib turadi. Biz ularni keksayish deb ataymiz.

Keksalar bilan ijtimoiy ish asoslari qarilarning ijtimoiy himoyasi va ta'minoti bu har bir inson hayotiga aloqador bo'lgan o'ziga xos jarayon bo'lib, hech bir inson o'zini komil ishonch bilan ijtimoiy muammoli vaziyatlardan muhofaza qilinganman deb ayta olmaydi. Qomusiy olimlarning asarlarida keltirilgan tarbiyaviy axloqiy qarashalari keksa inson hayotining ajralmas qismi hisoblanadi, chunki har bir inson o'z hayoti davomida badiy kitoblarni hamda ularni hayot yo`lini o`rganishi doim zarur bo'laveradi.

Keksalar bilan ijtimoiy ish keksalarning ijtimoiy himoyasi va ta'minoti bu ijtimoiy muammolar kabi tabiiy hodisa bo'lib, ktrsayish bilan to'g'ri munosabat o'rnatish inson tarbiyasi, uning shakllanishining zaruriy talablaridan biridir. So'nggi vaqtlarda zamonaviy jamiyatlardagi keksalar va nogironlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan davlat dasturlari, ma'naviy, iqtisodiy ta'sirlarning haddan ziyod ortib borishi, zamonaviy jamiyatlarda yashash tarzining murakkablik tomon ortib borayotganligi odamlar to'qnash kelishi mumkin bo'lgan turli vaziyatlarni ham oshiradi.

Keksalar bilan ijtimoiy ish asoslari qariyalarning ijtimoiy himoyasi va ta'minoti tizimida davlatning o'rni va rolini ilmiy-tahliliy jihatdan o'rganib, ularga holisona baho berish xususiyatlaridan kelib chiqib ularni boshqarish, oldini olishning yoki bartaraf etish imkoniyatlarining nazariy-konseptual, shuningdek amaliy jihatlarini talabalarga o'rgatishdir. Keksalar va qariya nogironlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan davlat dasturlari haqidagi ta'limotlarning rivojlanish dinamikasini o'rganish talab qilinadi.

Keksalar bilan ijtimoiy ish asoslari fani chorasiz holatlarga tushib qolgan keksa insonlar, tashkilotlar qanday tadbirlar ko'rishlari mumkinligi to'g'risida nazariy-amaliy bilimlarga ega bo'lishni o'rgatadi. Ushbu fan - Keksalar bilan ijtimoiy ish asoslari dasturida ijtimoiy ish xodimi uchun muhim ma'lumotlar keltiradi.

Sharof Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti
"Sotsiologiya va ijtimoiy ish"
kafedrasi dotsenti: **M.B.Sherov**